

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU (W JĘZYKU POLSKIM)

(Należy podać cel projektu, opisać jakie badania realizowane będą w projekcie oraz podać powody podjęcia danej tematyki badawczej - maksymalnie jedna strona zdefiniowanego maszynopisu)

Miejsce w Polsce w brytyjskiej strategii wspierania ruchu oporu jest najmniej do tej pory zbadanym tematem drugiej wojny światowej, który nie doczekał się wnikliwej i szczegółowej analizy historycznej. Wpływ na to miała niedostępność brytyjskich materiałów źródłowych do tego tematu, skrywanych przez długie lata w archiwach brytyjskich oraz większe zainteresowanie badaczy anglosaskich tematyką ruchu oporu w państwach zachodnich, co wynikało z bliskości i ważności tych obszarów podczas operacji Overlord. Stąd też w cieniu tych wydarzeń znalazły się jedne z najtrudniejszych wojskowych operacji brytyjskich podejmowane w czasie wojny na teren Polski, np. loty specjalne do okupowanej Polski, akcje wywiadowcze i ścisła współpraca w zakresie sabotażu i dywersji na okupowanych ziemiach polskich i na zapleczu frontu wschodniego. Stosunkowo mało pisano również o tym, że Brytyjczycy od początku wojny wspierali powstanie polskich struktur konspiracyjnych, a po utworzeniu Kierownictwa Operacji Specjalnych (Special Operation Executive; SOE) powołali w jego strukturze sekcję polską. Gwarantowała ona przed wojskowymi i politycznymi czynnikami brytyjskimi współpracę w sprawach polskich, odpowiadała za planowanie, porozumienia i prowadzenie wspólnie z Polakami działań konspiracyjnych w zakresie sabotażu i dywersji na okupowanych ziemiach polskich i w okupowanej Europie.

Nieznana historia sekcji polskiej SOE to spektakularne polsko-brytyjskie operacje specjalne w Polsce i w Europie ukazujące losy niezwykłych i nietuzinkowych ludzi – Polaków i Brytyjczyków – zaangażowanych w wojnę z III Rzeszą i jej koalicjantami. W tej historii zawiera się też unikatowy materiał o historii i działalności Polskiego Państwa Podziemnego, które było częścią koalicji antyhitlerowskiej, jako podległe polskim władzom cywilnym i wojskowym na wychodźstwie.

Realizacja proponowanego projektu badawczego pozwala na poszerzenie wiedzy o stosunkach polsko-brytyjskich w czasie II wojny światowej. Umożliwia również nowe badania źródłowe i poznawcze w archiwach brytyjskich, polskich i amerykańskich, co zaowocuje szczegółową analizą na temat miejsca Polski w brytyjskiej strategii wspierania ruchu oporu w Europie. Projekt dotyczy przybliżenia mało znanych faktów, które rozgrywały się w sprawach polskich na arenie międzynarodowej, ponieważ SOE utrzymywało kontakty z wieloma agendami brytyjskich władz wojskowych i cywilnych: urzędem premiera Wielkiej Brytanii, brytyjskim ministerstwem spraw zagranicznych, ministerstwem spraw wojskowych (szefami sztabów), ministerstwem lotnictwa, brytyjskim wywiadem wojskowym oraz kontaktowało się z sowieckim i amerykańskim wywiadem w sprawach polskich.

Efektom projektu będzie monograficzne opracowanie prezentujące różnorodne aspekty współpracy sekcji polskiej SOE z polskimi władzami wojskowymi w ramach przyjętej brytyjskiej strategii wspierania ruchu oporu oraz charakteryzujące wspólnie podejmowane operacje specjalne i polsko-brytyjskie przedsięwzięcia wywiadowcze na terenie Europy i w Polsce. Wyniki badań zostaną zaprezentowane również w artykułach i na międzynarodowych spotkaniach naukowych, co da podstawę do dalszych badań szczegółowych podejmowanych przez kolejnych badaczy.